

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

Opole, dnia 12 lipca 2024 r.

Poz. 1963

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.III.4131.1.41.2024 WOJEWODY OPOLSKIEGO

z dnia 11 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721) **stwierdzam nieważność uchwały nr IV/22/24 Rady Miejskiej w Strzeleckach z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie określenia zasad przyznawania diet sołtysom** – z powodu istotnego naruszenia prawa.

UZASADNIENIE

W dniu 19 czerwca 2024 r. Rada Miejska w Strzeleckach, powołując się art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.; dalej: ustawa o samorządzie gminnym) podjęła uchwałę nr IV/22/24 w sprawie określenia zasad przyznawania diet sołtysom. Przedmiotowa uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 20 czerwca 2024 r.

W kwestionowanym akcie ustalono wysokość zryczałtowanej diety miesięcznej dla Sołtysów gminy Strzelecki (§ 1) oraz wskazano okres rozliczeniowy i termin wypłaty diet (§ 2). Na skutek podjęcia uchwały moc utraciła uchwała nr XLIII/282/22 Rady Gminy Strzelecki z dnia 31 marca 2002 r. w sprawie określenia zasad przyznawania diet sołtysom, a wykonanie uchwały powierzono Burmistrzowi Strzelecki.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, że jest ona niezgodna z prawem, a stwierdzone naruszenie ma charakter istotny.

Zgodnie z treścią art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, rada gminy może ustanowić zasady, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej. Na podstawie cytowanego przepisu, rada gminy jest więc uprawniona do podjęcia uchwały, w której zostaną ustalone zasady, które determinować będą kiedy, za co i w jakiej wysokości sołtysom będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej.

Jednocześnie, użyty przez ustawodawcę w przepisie art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym wyraz „dieta” należy rozumieć jako zwrot kosztów związanych z pełnieniem funkcji. Jego istota sprowadza się zatem do wyrównywania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem wskazanej funkcji. Skoro więc dieta zmierza do wyrównywania wydatków i strat w tym zakresie, to osoba pełniąca funkcję sołtysa zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem tej funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą (tak m.in. wyrok Naczelnego Sadu Administracyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r., sygn. akt II OSK 1276/19, Legalis nr 2513290; wyrok Wojewódzkiego Sadu Administracyjnego w Opolu z dnia 11 października 2012 r., sygn. akt II SA/Op 387/12, Legalis nr 551077).

W związku z powyższym, jak trafnie podaje orzecznictwo, zakresem regulacji uchwały podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w omawianym przepisie winna być objęta m.in. sytuacja, gdy sołtys przez dłuższy czas nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji. W przeciwnym razie, dieta ustalona w formie ryczałtu okresowego i niezależna od ponoszonych przez sołtysa kosztów traci charakter rekompensacyjny, a przyjmuje charakter stałego, miesięcznego wynagrodzenia.

Organ nadzoru zgadza się z wyżej wymienionymi stanowiskami orzecznictwa i wyraża pogląd, że zakresem regulacji uchwały podjętej na podstawie art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym winny zostać objęte sytuacje, za które sołtys otrzymuje stosowną dietę, np. z tytułu wykonywania czynności na rzecz społeczności lokalnej, a także sytuacje, gdy sołtys takiej diety nie powinien otrzymywać, a to z uwagi na brak wykonywania swoich obowiązków i w rzeczywistości brak ponoszenia z tego tytułu jakichkolwiek kosztów. Brak tego rodzaju regulacji sprowadzałby się bowiem do przyznania sołtysowi wynagrodzenia niezależnie od jego aktywności i faktycznego sprawowania przydzielonych mu obowiązków.

Zaskarżoną uchwałą w istocie określono natomiast stałe, miesięczne wynagrodzenie przysługujące sołtysom Gminy Strzeleczyki, niezależne od faktycznego sprawowania przez nich funkcji i rzeczywistych kosztów związanych z powyższym. Taka sytuacja narusza zatem w sposób istotny normę kompetencyjną wynikającą z art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Nie można też tracić z pola widzenia, że w zaskarżonej uchwale pominięto kwestię zwrotu na rzecz przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej kosztów podróży służbowej.

Zgodnie z art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, rada gminy może ustanowić zasady, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej.

Konstrukcja wyżej wymienionego przepisu ustawy o samorządzie gminnym i zastosowanie w jego treści spójnika „oraz” jednoznacznie wskazuje zatem, że przewodniczący organu wykonawczego jednostek pomocniczych będzie miał prawo do obu tych świadczeń. Rada gminy ustalając zasady przysługiwania sołtysom diet nie może wobec tego pominąć kwestii zwrotu kosztów podróży służbowej (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 kwietnia 2022 r., sygn. akt III OSK 5051/21, Legalis nr 2691942).

W ocenie organu nadzoru, taki też cel kompleksowej regulacji przyświecał ustawodawcy przy redagowaniu analizowanego przepisu. Godzi się bowiem zauważyć, że już w przypadku redakcji art. 37b ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, użyto spójnika "lub" pozostawiając radzie gminy większą swobodę uchwałodawczą. Takiego zabiegu legislacyjnego nie zastosowano jednak w przypadku ust. 1 omawianego przepisu.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzam jak na wstępie.

Na podstawie art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w związku z art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 935) niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu za pośrednictwem Wojewody Opolskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Z up. Wojewody Opolskiego
Dyrektor
Wydziału Prawnego i Nadzoru

Joanna Sachanbińska